

Beszoktatás az óvodában

Készítette:

Monostori Tünde
óvodapedagógus
Drávamenti Óvodák
Rinyaújlak

Az óvodai beszoktatás: az első próbatétel

Medveczky Kata pszichológus

Az óvodai beszoktatás nem egyszerű feladat, hiszen az óvónőknek is meg kell találniuk a kulcsot a különböző környezetből érkező, különböző személyiségű gyerekekhez. Az óvodai beszoktatás tehát „összeszokás” minden gyerek és az óvónők számára is.

A jó óvónő tudja, hogy először a szülőt kell megnyugtatni, hogy jó helyen, biztonságban lesz a gyermeke. A jó óvónő már első pillanatra felméri, milyen személyiség típusba tartozik egy gyerek, és az óvodai beszoktatás menetét, módját, idejét is ehhez tudja igazítani.

Mennyi ideig tartson az óvodai beszoktatás? Az óvodapedagógusok szerint az óvodai beszoktatás időtartama nem egy vagy két hét, hanem **az egész első év az óvodával való ismerkedésről szól.**

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

8. & (1) Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

Több évtizedes szakmai tapasztalatom alapján állítom, hogy az óvodai beszoktatás az óvónő számára nem könnyű feladat, sok munkával jár, de megéri, mert előbb-utóbb mindig eredményre vezet. Olyan gyerek még nem volt a nevelőmunkám során, aki ne tudott volna beszokni az óvodába. Lehet, hogy valakinek kevesebb, valakinek több időbe telik, de előbb – utóbb minden gyermek képes lesz rá.

Óvónőként mindig sikerélményt jelent, amikor az új gyermek már feltétel nélkül megbízik bennünk, hozzánk fordul apró kis problémájával, örömeivel.

Én, személy szerint a fokozatos beszoktatás híve vagyok. Annál is inkább, mert az óvodakezdés időszakában a gyermeknek nemcsak édesanyja távolléte okozhat traumát. Sokkal inkább az, hogy olyan helyen hagyja magára, ami ismeretlen a számára, és ahol idegen felnőttek és gyerekek veszik körül.

A mi óvodánkban az úgynevezett „**anyás beszoktatás**” lényege, hogy a kisgyerek az édesanyjával még az óvodakezdés előtt több alkalommal ellátogat az óvodába, közösen részt vehetnek az óvoda rendezvényein, programjain (pl. gyereknap, „Kisvakond-túra”, ünnepek).

Már a rendszeres óvodába járás előtt **családlátogatás** keretein belül megismerkedünk az új ovisunk otthoni környezetével, szokásaival.

Beiratkozáskor közösen a szülővel kiválaszthatják az **óvodai jelet**, ami a legjobban tetszik a gyerekeknek és szülőnek egyaránt.

Fontosnak tartom, hogy a szülőt meg tudjuk győzni arról, hogy biztonságban lesz a gyermeke, és minden rendben lesz. Ugyanis több esetben tapasztaltam, hogy sokszor a szülőnek nehezebb az elszakadás. Ezt az érzelmi állapotot megérzi a gyermek és ez jobban megnehezíti az elválást és a mi munkánkat is. A reggeli sírás a beszoktatás velejárója, nekünk ezt természetesnek kell vennünk, fel kell készülnünk rá, meg kell találnunk a megfelelő módszereket, hogy eltereljük a gyermek figyelmét. Változatos tevékenységformákat szoktam felajánlani a gyerekeknek, bábozás, mondókázás, énekes játékok, vizuális tevékenységek...

A kezdeti időszakban a **testközelség** nyugtató hatását emelném ki, sokszor vegyük ölbe a gyerekeket, sokat simogassuk. Az **egyéni bánásmód** elvét kell érvényesíteni annak érdekében, hogy a gyermek olyan bizalmi kapcsolatot tudjon kialakítani az óvónővel, amelyre támaszkodhat, amikor az édesanyja távol van. Könnyeb helyzetben vagyunk, amikor már nagyobb testvér jár az óvodába, ők sokat segíthetnek a sikeres beszoktatásban.

A gyermeket leginkább az étkezési és az alvási időszak viseli meg, ezért érdemes az első napokban még ebéd előtt, vagy alvás előtt hazavinni.

A későbbiekben alvásidőben és napközben is biztonságot jelenthet a gyermeknek, ha olyan otthoni tárgyat behozhat, ami érzelmileg közel áll hozzá, pl. plüssállat...

A nevelési évet nyitó **szülői értekezlet** alkalmával az új gyermekek szülei megkapják az óvodai házirendet, ami tartalmazza azokat az óvodai szabályokat, amik megkönnyítik a gyerekek életét és segítik a szocializációs folyamatokat, valamint a szülők és az óvónők együttműködését.

Minden nevelési évben egy alkalommal „**ovi-nyitogató**” keretein belül nyílt látogatási napot hirdetünk a leendő ovis gyerekek és szülei számára. Ezen a napon lehetőségük van betekintést nyerni óvodánk életébe, megismerkedni az óvoda helyiségeivel, az idejövő gyerekekkel és felnőttekkel. Részt vehetnek a közös tevékenységekben (kreatív kézműves foglalkozások, mozgásos, egyéb játéktevékenységek).

Megemlíteném még, hogy a nevelési év elején az új gyermekek fogadása mellett az óvónőknek figyelmet kell fordítani a **nagyobb gyerekekre** is. Nekik is vissza kell szokni a szünet után az oviba járáshoz. Fel kell készíteni őket, hogy itt az ősz, ismét kezdődik az ovi, korán kell kelni, de sok közös élmény vár rájuk.

Hasznos tanácsok szülőknek a sikeres beszoktatáshoz:

Bízzunk gyermekünkben, bízzunk az óvónő szakmai ismereteiben!

Vigyünk be az óvodába biztonságot nyújtó vigasztárgyat otthonról!

Soha ne távozz úgy, hogy a gyerekekkel ezt nem beszéled meg!

Mindig búcsúzzunk el tőle!

Amikor otthagysz, ne sírj! Ezzel őt is elbizonytalanítod!

Soha ne csapjuk be, mindig arra az időre kell érte menni, amikor megígértük!

Beszélgessetek az óvodáról, az élményeiről!

Olvassatok óvodáról szóló meséket!

Ne ijesztgessük a gyereket az óvodával!

Adjunk időt a gyerekeknek! Ne hasonlígtassuk a másik gyerekekhez!

Mindig igazat mondjunk a gyerekeknek!

Összegezve a beszoktatás, befogadás jelentőségéről

Az óvodapedagógus nevelőmunkájának alapvető feltétele, hogy a gyermekeket sikeresen, zökkenőmentesen beszoktassuk. Figyelembe kell vennünk eltérő személyiségük jellemzőit, azt, hogy különböző szociális közegből érkeztek. A legfontosabb feladatunk, hogy biztosítsuk számukra azt az érzelmi biztonságot, amelyben bármikor bizalommal fordulhatnak hozzánk. Fontos, hogy érezze a gyermek, hogy mi is és a szülei is bíznak benne. A kezdeti nehézségek enyhítésére jó támasz lehet egy otthonról hozott kis kabala tárgy, ami érzelmileg közel áll a gyermekhez és a nap folyamán végig magánál tarthatja. Törekednünk kell arra, hogy a számára szomorúságot okozó helyzetről elvonjuk, eltereljük a figyelmét lehetőleg érdekes, figyelemfelkeltő tevékenységekkel (bábozás, konstruálás, mozgásos, vizuális tev.). Ugyanilyen fontos az aggódó szülők megnyugtatása, mert ha ez nem sikerül, sajnos a gyerekek megérik szülei lelki állapotát, azt átveszik és ez megnehezíti mindannyiunk dolgát. Bármennyire nehéz az elválás, a szülőnek határozottságot kell mutatnia a gyermekének, a búcsúzás elhúzása senkinek nem használ. Sajnos volt már tapasztalatom síró-aggódó apukával, akit csak úgy sikerült megnyugtatnom, hogy a nap folyamán a gyermek elmélyült, vidám játéktevékenységét, nyugodt étkezését lefotóztam, majd számára bemutattam. Elengedhetetlen tehát a nevelők és szülők közötti együttműködés a gyermek érdekében. Emellett a nevelőmunkát segíti, ha a beszoktatás időszakában az óvodapedagógusok megbeszélik egymással a kisgyermekkel kapcsolatos észrevételeiket, kudarcaikat és reflektálnak egymás megállapításaira.

Az óvodai beszoktatás tehát mindegyik fél számára lelket próbáló és türelmet igénylő feladat, de előbb- utóbb sikeresen elérjük, hogy az óvó néni lesz majd a biztos pont a gyermek óvodai életében.

Óvodai beszoktatás - segítő könyvek, segítő mesék:

- Janikovszky Éva: Már óvodás vagyok;
- Szepes Mária: Pöttyös Panni az óvodában;
- Finy Petra: Az ovi-ügy;
- Bartos Erika: Anna és Peti: Irány az óvoda!;
- Vackor az óvodában; Első nap az óvodában;
- Csesznák András – Csesznák Verka : Lapibaba oviba megy

